

Moldova Respublikası baamsızluğunun 30-cu yıldönümünü kutladı

Harman ayın 27-dä Moldova Respublikası kutladı Sovetlär Birliindän baamsız olmasının 30-cu yıldönümü.

Ana kutlamalar Kişinevun merkez meydanında oldular hem onnarda, Moldova büyüklerindän hem Moldova diplomatiya misiyalarından kaarä, Rominiya Polşa hem Ukrayna Prezidentları pay aldilar.

Ana dilimizi başka dillerä kurban etmeyelim!!!

64 yıl geeri 1957-ci yılın Orak ayın (iyül) 30-da bizim ana dilimiz – gagauz dili kabletti ofisial yazısını. O yazının avtoru oldu yazıcı Dionis TANASOGLU. Bu olay açtı geniş yol dilimizin hertaraçça ilerlemesinä!

Bütün bızdä, gagauzlarda, büyük yortu! Kutlêrim hepsimizi!

Ama yok nicä nişannamayı onu, ani bu 64 yılda ilerlemek erinä, dilimiz kaybelmek kertiinä etiştii. Nicä oldu da kabletmışkän yazımızı, angısı dädularımızda yoktu, dilimizi şkolada ürenärkän, onun temelindä avtonomiyi kurmuşkan, onu korumayı zakonnara yazmışkan, bu hala gelabildik? Çıkış bir – yanniş dil politikası! Kimin tarafından? Büntük gündä hem geçmişte avtonomianın başında durannarın.

Kim büün bunun için cuvapçı?

En ilkin Gagauziya Başkanı hem Bakannik komiteli – bu onnların borcu zakona görä. Bu urda eterincä işlämeerlär. Demeyecäm, ani bişey yapmêrlar, ama taa çok sıra sade sayılış deyni, laf çıkışın deyni yapêrlar. Gerçek yanmak dilimiz için yok.

İkinci – Halk Topluşun deputatları. Dilimizin kullanmak sferasını genişletmek için Zakon kabledildi – Başkanın aazına bakannar çiineerlär onu da.

Üçüncü – bütün halkımız!

Hadi uyanalim!

Uşaklarımıza ana dilimizdä lafetmää üyredelim!

Kendimiz hererdä hem herzaman gagauzça lafedelim!

Bizim gözäl hem zengin dilimiz var, başka dillerä onu kurban etmeye lim!

Sade o varkan, varız biz dä, nicä bir halk!!!

Elena KARAMIT, Avdarma küüyün gagauz dilindä üürediciykası

Gagauz Respublikasının 31-ci yıldönümü bakıldı

31-ci yıl geeri, 1990-ci yılın Harman ayın (avgust) 19-da Gagauz Halkın Üstolan Syezdinde baamsız Gagauz Respublikası kuruldu hem onun kurulmasını dünneyä bildirildi. Bu oldu Moldova Respublikası baamsızlığını kazanmasından bir yıl ileri. Gagauz Respublikasını kurarkana gagauz halkı hepsi halklararası zakonnara uydu hem işi adım adım yaptı. İlkin küü toplantılarını yaptı hem Syezda deputatları ayırdı. Sora, 1990-ci yılın Orak ayın (iyül) 22-dä Gagauz Respublikasının milli simvollarını kabletti: Gagauz Milli Gimnasını (laflar – Todur ZANET, muzika – Mihail KOLSA), Gagauz Milli Bayrağını hem Gerbi. Sora da Gagauz Respublikasının kurulması için Karar aldı.

Hep o halklararası zakonnara uyarak, Canavar ayında Gagauz Respublikasının Üysek Sovetinin deputatlarını seçti. Gagauz Respublikasının ilk hem tek prezidenti Stepan TOPAL oldu. Gagauz Respublikasının Üysek Sovetin predsedateli da Mihail KENDİGELÄN koyuldu.

Gagauziyayı temeldän sökerlär – Gagauziyanın garanti kırları gezer

Foto: gagauzinfo.md

Gagauziyanın temel çivilerini sökmää hem Moldovanın gagauz olan Baş prokurorunu Aleksandr STOYANOGLUyu iştän çıkarmaa deyni, eni seçilän Moldova Parlamentında çounnuu olan PAS (“Çalışmak hem Birlik”) partiyası kendi çalışmasını başladı ondan, ani “Moldova Respublikasının Prokuraturası için” zakonu diiştirer.

Moldova Parlamentunda “Moldova Respublikasının Prokururası için” zakonda diiştirmekleri deputatlara Harman ayın 13-dä teklif etti Moldovanın yustiyya ministrusu hem PAS deputatı Sergey LİTVİNENKO, maamilä surat, yustiyyayı düzeltmäk sebepinnän, açıktan söledi, ani sade bu yola görä var nicä Moldova Baş prokurorunu iştän çıkarmaa.

3-cü sayfa

GHT seçimnereri – kandidatlara yol açık

Umut ederiz, ani Ceviz ayın (sentabri) 19-da genä dä Gagauziya Halk Topluşuna eni seçimnär olacek da Gagauziya Merkez Seçim Komisyonasını (MSK) geçen 132 kandidatdan 122-si onnara katılacak.

Nică açıkladı MSK bu 122 kandidattan 21-ri Komunistlär hem sozialistlär blokundan, 2-si – PACE partiyasından, kalan 99 deputat ta, sözdä, baamsız.

GHTya deputat olmaa en çok isteirlär Komrat № 1 seçim bölümündän – 7 kandidat, Komrat № 4 s.b. – 7 kandidat, Ütülü küyüün № 20 seçim bölümündä – 6 kandidat.

En az deputat olmaa isteyän Kir-lannar № 32 seçim bölümündän – burada sade 1 kandidat var.

Burası, sizä, orası diil!

Gagauziya Başkanı baskısına görä onun cep deputatları, kendi çonnuunnan hem Rusiya kokusunnan, Kirez ayın (iyün) 12-dä karar aldılar, ani Gagauziya Halk Topluşun eni seçimneri Ceviz ayın (sentabri) 19-da yapmaa. Ama büünkü durumda, Gagauziya Başkanın ayakları altında toprak kaymaa başlayınca, o bu seçimneri, şüpä altına koydu.

Annayarak, ani Ceviz ayın 19-da GHTya kendi cep kandidatlarını pek geçirämeyecek Başkan, bu seçimnär olmasın deyni, amansız uran silahi kullanmaa başlêr – COVID durumunu. Hiç olmayan erdä, açan Gagauziyada bir-iki insan Covida ulaşır, orayı hemen “kırmızı kod” durumunu koyér. Başkan bunu neçinsa yapmazdı, açan Gagauziya bildir koronovirustan yanardı.

Gagauziya Halk Topluşun eni seçimnerinä karşı Gagauziya Başkanı Covid silähini bir kerä artık kullandı, açan Çiçek ayında, maamilä surat koronovirusu keskinneşmesinnän, Gagauziya Üstolan Durumnarı Komisiyasına Hederlez (may) ayın 16-da GHT seçimneri durgutturdu. Şindi dä gözükter, ani bu şenariy tekrarlanacak.

Moldovaya bakarsak, Moldova Prezidenti Maya SANDU, Covid durumuna bakmadaan, hepsini yaptı, ani Moldova Parlamentina seçimnär olsun.

Ama Komrat sizä Kişinev diil hem burası, sizä, orası diil! Gagauziya Başkanı Irina VLAH da Maya SANDU diil. Sanêrim o hepsini savasaçek yapmaa, ani Gagauziya Parlamentina seçimnär olmasın. Onuştan şaşmayın, açan tezdä işideceyniz, ani “koronovirus pandemiyası beterinä Gagauziya Halk Topluşun eni seçimneri Ceviz ayın (sentabri) 19-da olmayaceklar”. Belliki onnar olmarsalar, olmayaceklar gagauz halkın başına gelän bu başkanlık belası beterinä.

Yanılsam afedin...

Todur ZANET

Bir gagauza hem bütün Gagauziyaya karşı bir zakon

2021-ci yılın Harman ayın 24-dä Moldova Parlamentinde “Moldova Respublikasının Prokuraturası için” zakonuna diiştirmeklerin ikinci okumakta kabledilmesinnän Gagauziyanın temeldän sökülmesi başladı.

Bakmadaan ona, ani “Moldova Respublikasının Prokuratası için” zakonuna diiştirmeklär için cümleme insannar hem yurislär, kendi bakışlarını açıklayarak, dedilär, ani bu diiştirmeklär politika işi hem prokuraturayı politika ökçeşi altına almak, zakon ikinci okumakta kabledildi. Moldovada “zakonçuluu kurumasında duran” halklararası kuruluşlar, dilsizlär gibi, sustular, bakmadaan ona, ani bu Zakon proekti, nicä düşer “Evropaya bakannara hem gidennerä”, Venetiya komisiyasına yollanmalydi hem Moldova Prokurorların Üyüsek Soveti tarafından incelänmeliyi.

Zakonu kabledennär ne da deselär, bu zakon en aazdan bir gagauza, Moldovanın büünkü Baş prokuroruna Aleksandr STOYANOGLUya, bütün gagauzlara hem Gagauziyaya karşı bir zakon, çünkü, Gagauziyayı sıradan bir rayon uuruna indirip, Gagauziyanın Baş prokurorunu hem gagauz olan Moldova Baş prokurorunu Aleksandr STOYANOGLUyu Moldova Prokurorlarının Üyüsek Sovetinin azalıklarından da çıkardılar.

Bu diiştirmeklerden sora Moldo-

vanın Baş prokuraturası bildirdi, ani “Moldova Respublikasının Prokuratası için” zakonuna diiştirmeklär kabledilmesi sebepinnän Moldova Konstituuya Suduna danışacak. Esaba alarak ne kararlar Moldova

Konstituuya Sudu bitki vakıtlarda kabetti, dooruluu bulmaa zor olacak.

PATRETTÄ: Gagauz olan Moldova Baş prokuroru Aleksandr STOYANOGLU.

Foto: Maxim Andreev / NewsMaker

Tren gittiynän Gagauziyanın garanti Gagauziya Başkanı eşinmää başladı

Harman ayın 24-dä Moldova Parlamentinde “Moldova Respublikasının Prokuratası için” zakonuna diiştirmekleri ikinci hem son okumakta kabledilmesindän sora, Gagauziya Başkanı Irina VLAH, bu uurda biraz dalga yapmak için, eşinmää başladı, bilerak ani artık pek geç bişey diiştirmää, çünkü Zakon geeri dönümz. Ama bu eşinmeklärin Gagauziya Başkanı kiminsa öndüä suratını kurtarmaa pek isteer. Acaba kimin?

kabledildi hem tren gitti Gagauziya Başkanı eşinmää başladı, maamilä surat o bu zakona karşımış.

nin kuyruuna, demis: “Taa islää geç olsun, ani hiç olmasın!””.

Yazık, ani o tren Gagauziyanın ensesindän geçti, ama bu Gagauziya Başkanı hiç açıtmadı, çünkü, ortalıkta gezän laflara görä, Canabis umut eder, onun önündeki Başkan gibi, Evropa Briliindä bir sıcak yuvada erleşmää.

Aklımıza geler bir fikra: “**Bir çifit kendisini öldürmää karar almış. Gitmiş demir yoluna. Beklemiş tren geçsin da sora, koyarak kafasını relsanın üstünä hem bakarak uzaklanan tre-**

Gagauz Respublikasının erinä Gagauziya Başkanı Rominiyada kefinä baktı

2021-ci yılın Harman ayın (avgust) 19-da gagauzlar Gagauz Respublikasının kurulmasının 31-ci yıldönümü kutladılar, ama kutlamalara Gagauziya Başkanı Irina VLAH katılmadı. Respublikamızın yortusunu kutlamak erinä Canabisi o günü Rominiyada kefinä baktı. Hem diil yalnız, ama kendisinin “sol (osa saa mı?) elinnän” hem Bemol Retail kuruluşun Direktörler Sovetiinin başınnan Kiril GABURIÇlän.

Gagauziyanın ofișial yortular kalendarindä Harman ayın (avgust) 19-zu – hem Gagauz Respublikasının hem da halkın birleşmək günü.

Nesoy birleşmə içün laf var nicä git-sin, açan gagauz halkının birliktä olmasına hem birleşmesi erinä o gündä Gagauziya Başkanı Rominiyaya ayırdı.

Bileriz, ani kan su olmaz! Herbir halkın kendi kani var. Gagauziya Başkanının da.

Gagauz dilindä “vlah” lafin maanasi “dak”. Bilersiniz daklar – bir millet, ani 2500 yıl geeri bu topraklarda yaşamış. Dakları da rominnar kendi dedeleri olarak kablederlär.

PATRETTÄ: Irina VLAHın hem Kiril GABURIÇin Rominiya Parlamentünün Alt palatasının deputatının Rebus Gabriel MİHALÇaylan buluşmaları.

Foro: gagauzinfo.md

Halk Topluşu en küçük çana yavaşıcı urdu. Gagauziya Başkanı bunu da yapmadı

Harman ayın 13-dä Moldova Parlamenti tarafindan ilk okumakta kabledilän “Moldova Respublikasının Prokuraturası için” zakonuna diiştirmeklerinä Gagauziya Halk Topluşu Başkanı yımışak bir mektubla danıştı. Mektumbta Gagauziyayı temeldän sökməsinä sadece “yazık bir yannişlık” deniler. Burada sa büük Çannarı düümää lääzim!

Председателю Парламента РМ
г-ну Гросу И.

Уважаемый господин Председатель!

На пленарном заседании Парламента 13 августа 2021 года в первом чтении был принят проект закона о внесении изменений в Закон РМ о Прокуратуре 3/2016.

Согласно поправки о внесении изменений в ч. (2) статьи 69, из состава Высшего совета прокуроров будет выведен Главный прокурор Прокуратуры АТО Гагаузия.

К сожалению, вынуждены констатировать, что:

1) настоящая поправка не была

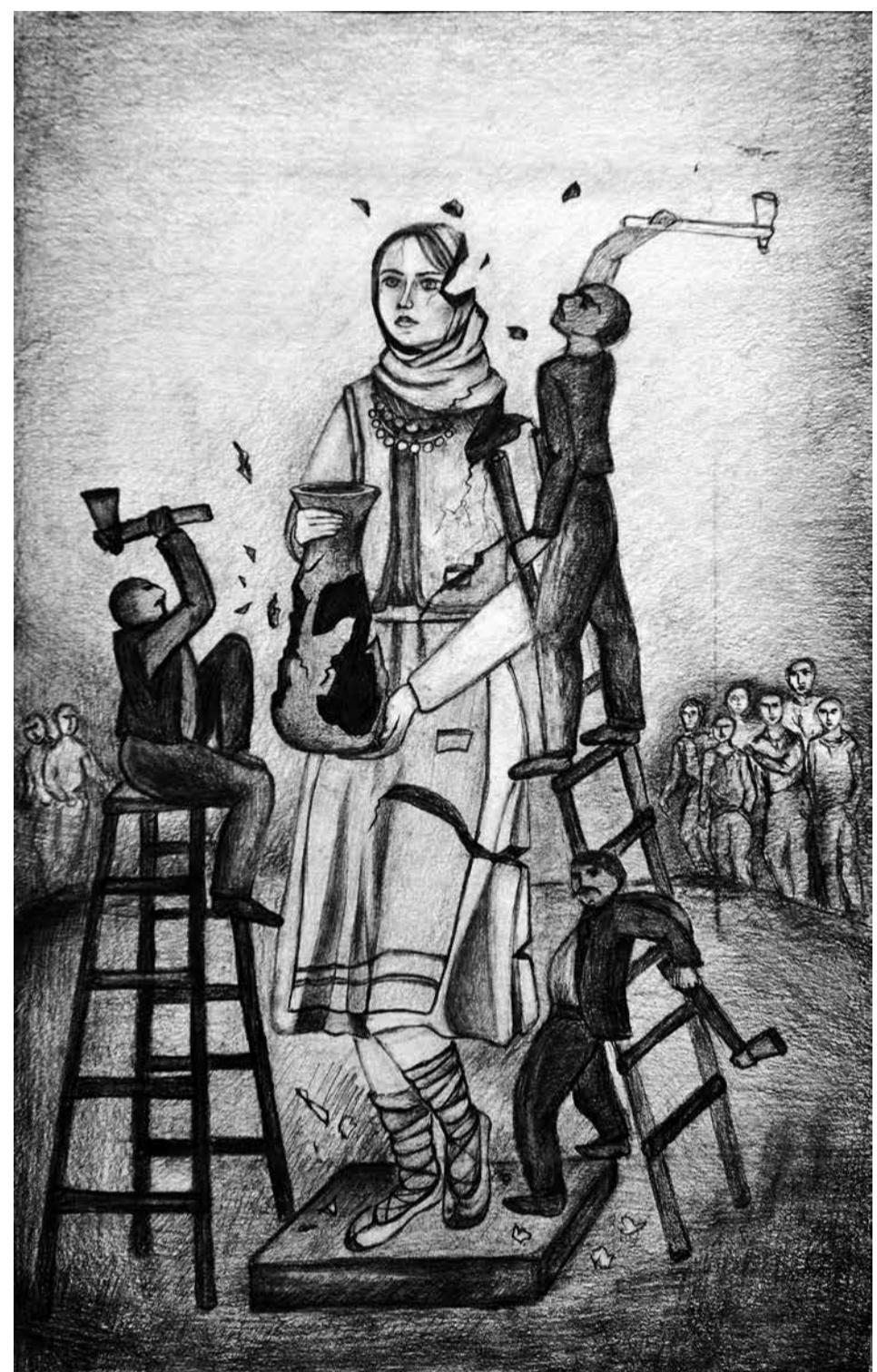
проконсультирована и не поддерживается властями АТО Гагаузия;

2) органы публичного управления Гагаузии полностью разделяют стремление руководства нового Парламента к реформированию системы правосудия для достижения верховенства закона, но исключение из состава Высшего совета прокуроров Главного прокурора Прокуратуры АТО Гагаузия является действием, абсолютно не соответствующим заявленному приоритету;

3) на уровне Рабочей группы, которая является совместной диалоговой платформой Парламента и Народного Собрания с 2015 года,

Sonu 6-ci sayfada

Gagauziyayı temeldän sökerlär – Gagauziyanın garanti kırları gezer

Sonu. Çeketmesi 1-ci sayfada.

Sergey LİTVİNENKOYA görə “Moldova Respublikasının Prokuraturası için” zakonunda diiştirmeklär olmazsa, ozaman Aleksandr STOYANOGLUyu yok nicä iştän atmaa. Canabisi dedi, ani lääzim Moldovanın Baş prokurorunu çıkarmaa Prokurorların Üyüsek Sovetindän da.

Bu üzerä teklif etti Moldova Prokurorların Üyüsek Sovetinin azalarını 15 kişidän 12-ya indirmää, çıkarıp oradan Moldovanın gagauz olan Baş Prokurorunu Aleksandr STOYANOGLUyu, Gagauziyanın Baş prokurorunu hem Advokatlar Kolegiyasının başını.

Bu nasaatçı, Aleksandr STOYANOGLUya karşı gagauzlara hem Gagauziyaya halizdän üzünü açtı, deyeräk, ani Gagauziya o sadecä bir rayon da Moldovada “herbir rayon prokuroru yok nicä olsun Prokurorların Üyüsek Sovetinin azası”.

Komratlı olan Sozialistlär Partiyasının deputati Aleksandr SUHODOLSKİY sordu Canabisinä “Gagauziya prokurorunun rayon prokuroru uuruna indirmäk, demeli Gagauziyayı da diil avtonomiya, ama rayon saymak hem bu sade ilk adım mi Gagauziyanın sökülməsindä hem yok edilmesindä? Yaarın deyeceyniz, ani Gagauziya Başkanı da sade bir rayon predsedateli da Moldova Pravitelstvosundan çıkarılsın”.

Sergey LİTVİNENKO buna naseysa mırıldadı, ama açık bir cuvap vermedi. Demeli Gagauziyanın çi-vilerin sökmesi ilerleyecek.

Bu yazı hazırlanarken Gagauziyanın garanti Gagauziya Başkanı Irina VLAH, sorgo kırlarını gezeräk, olayan ilgili hiç bir açıklama yapmadı.

Resim: “Gagauziyanın yok edilmesi”, avtor – Yuliya BASS.

Son hazırlanmış, ama dünneyä etişmeyän

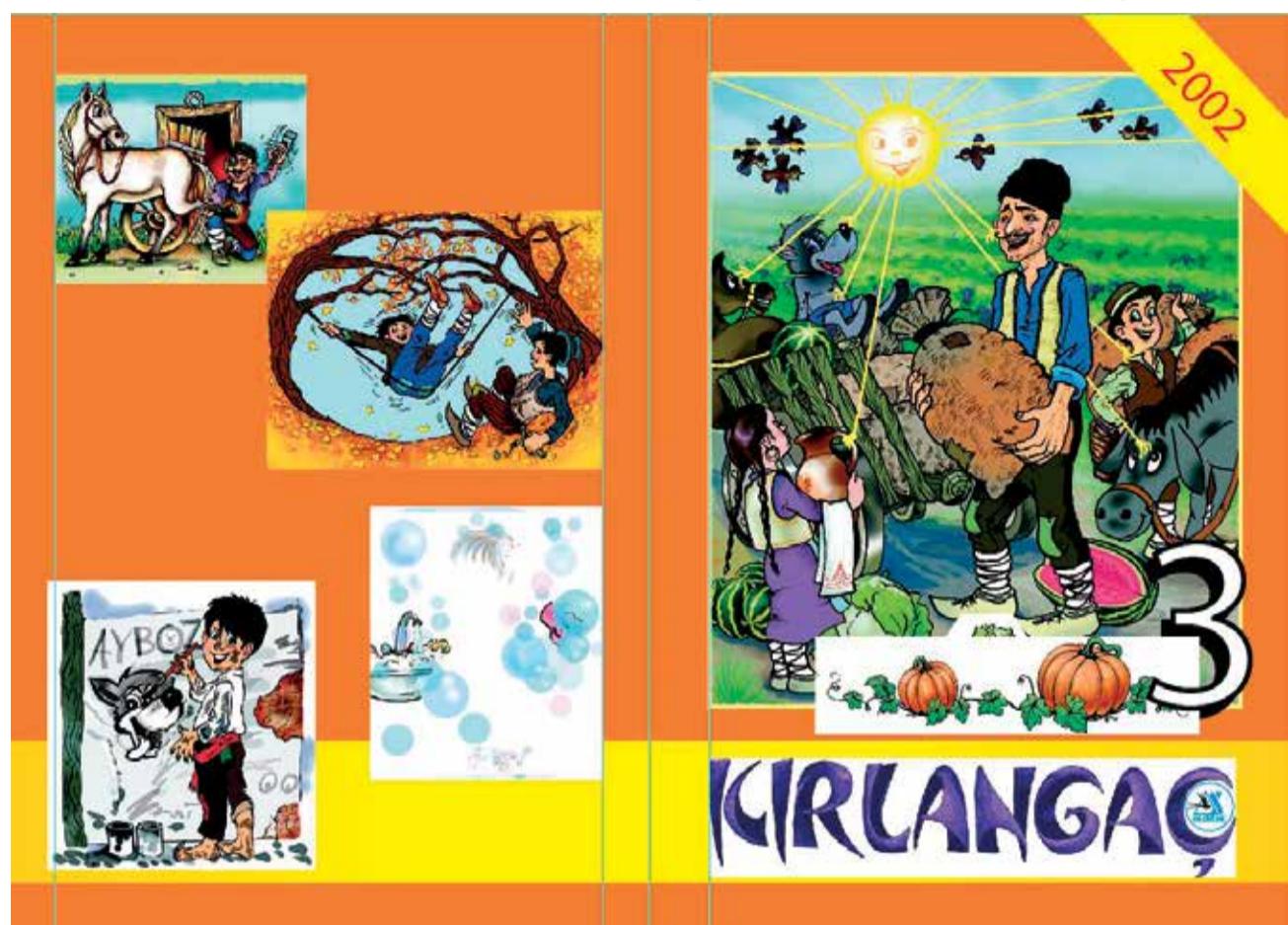
İki ay geeri tamamnandı 30 yıl, nicä 1991-ci ylh Kirez ayında tipardan çıktı “Ana Sözü” tarafından 1990-ci yılında kurulan gagauzların istoriyasında ilk gagauz jurnalı “Kırlangaç”.

“Kırlangaç” jurnalı 1991, 1992 hem 1993 yıllarda gazetamızın kolaylıklarının çıktı. Sora da, 2001-2002 yıllarında TİKA yardımının, jurnal okuyucusuna genä döndü.

2021-ci ylh Kirez ayın nomerindä biz bildirdik, ani “Kırlangaç” jurnalın bitki iki nomeri da 2002-ci yılda tiparlandı. Ama o ylh hazırlayıdı3(13)-cü nomerda, neredä jurnalın personajları Hoca Nastradin, Gülcäz, Lügorcuk hem yabanıcık Ayboz hazırlıdar annatmaa uşaklara gagauz kulturamızı, adetlerimizi, yaşamamızı. Ama, genä ekonomika durumu hem yardımın kesimesi beterinä nomer dünneyi görmedi.

Biz kaldırdık arxivlerimizi da karar aldıkt bu kadar yıldan sora 2002-ci yılda hazır olan “Kırlangaç” jurnalın 3 (13)-cü nomerindän kimi materiallarla Canabinizleri tanıştırmaa.

Eridir sölemää, ani o nomeri hazırlayıdilar Todur ZANET (*Baş redaktör*), İgnat KAZMALI (*cuvapçı sekretär*), Igor VENÜKOV (*resimci redaktör, resimci*), Ana ZANET (*resimciyka*), Dimitri UNGURÄNU (*dizgi*).

PADIŞAAN EŞÄÄ

Padişa kapunun öndüñä oturér. Aulda, bir paalı kilim üstündä, tavlu hem gözäl bir eşek yatır. Taman o vakt Nastradin yolca geçer da ölä kendikendinä sölener: “Ne tavlu hem gözäl eşek, ama yazık, lafetmää bilmeer”.

Padişa bu lafları işider, Nastradini çaarêr da ölä ona sorér: “Ne, sanki, sän benim gözäl eşeemi insan gibi türkçä lafetsin mi üredäsin?”

– Olur onu yapayım, kuvetli padişaam, ama biraz paalı o seni tutacek hem on yıl vakıt geçecek.

– Yok bişey, – padişa demiş. – Ko ölä olsun, ama eer becmärsän hem beni aldadırsan, bilermiysin sän, ani kellesiz kalacan?

– Büük sözlü padişaam, bundan bän hiç korkmêrim.

– Öleyseydi, nasıl deersin, na sana bin altın para. Başla eşää üüretmää türkä lafetsin. Sade göreyim, işideyim, ani eşek başlêr insan gibi lafetmää, taa bir demirli altın para sana verecäm.

Alêr Nastradin altınları, evä gider da karısına ölä söleer:

– Na sana bin altın para. Aldım onnarı padişaadan. Onun eşeeni insan gibi türkçä lafetsin üüredeyim tutundum.

– Sän büün allele tatula idin, şash oldun. Neredä sän gördün eşek insan gibi lafetsin? Sän o ahmak kafanı yola koydun. Sultan onu kesecek.

– Yok bişey, – demiş Nastradin, – on yılın adı var: ya sultan ölecek, yada eşek geberecek.

GÖSTEREYİM MI NICÄ İDİM?

Popaz bir kerä Hocayı teklif etmiş toplasin ona kovrikleri, zerä o etiştirämemiş beş-on yırak evä gitmää. Zaameti için Nastradinä topladı kovriklerdän yarısını adamış.

Gezmiş Hoca evleri da hepsindän almiş popazın dileklerini. Hepsi toplamış otuz iki kovrik.

– Hm, düşünmüş Hoca, – bu kovriklerin yarısı benim. – Paysın etmiş da onaltısını imiş.

– Ama bunnardan da şindi popaz bana düşer yarısını versin, – esaplamış Hoca da genä imiş yarısını sekizini, kalmış sekiz kovrik.

Sekizin da yarısı Hocanın esabına görä ona düşärmiş...

İmiş taa dördünü. Kalmış dört kovrik. O dörttan da imiş ikisini da bitkidä kalmış iki kovrik. Popazın portası yanında da o iki kovriktän birini imiş. Popazın auluna girmiş bir kovrik elindä.

– Kaç kovrik topladın, – osaat sormuş popaz.

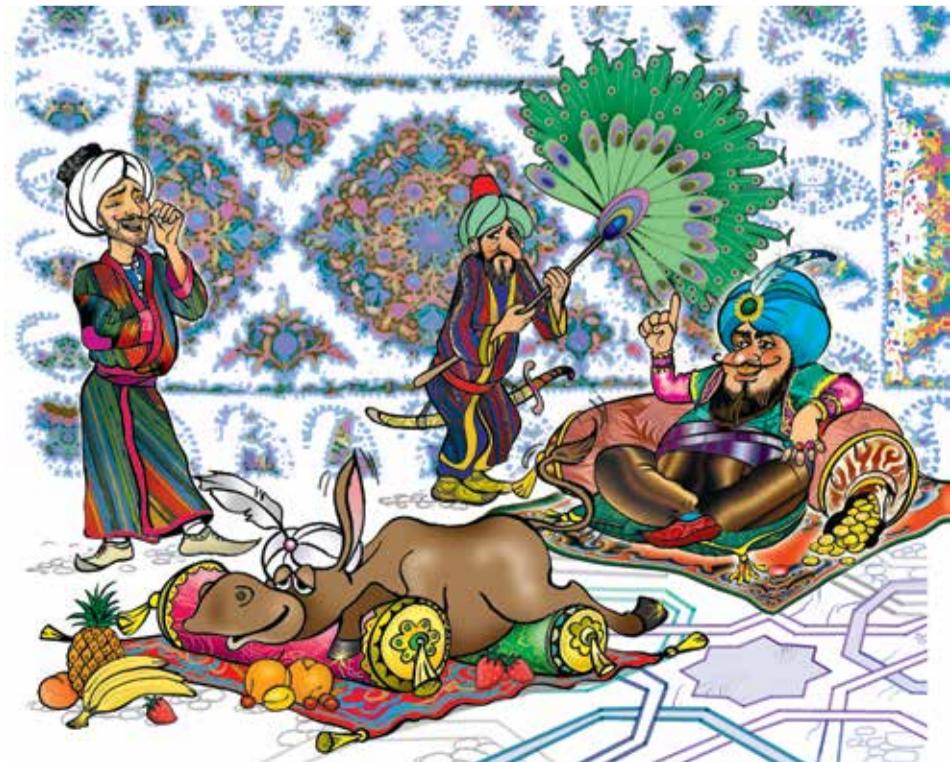
– Otuz iki, – hızlı cuvap etmiş Nastradin.

– Näptin onnarı?

– Payımı idim, – demiş Hoca.

– E, nasıl idin onnarı? Onnar hepsi sana düşmäzdidi, – sormuş üfkeli popaz.

– Göstereyim mi nicä idim? – demiş Hoca da imiş bitki kovrii dä.

2002-ci yılın “Kırlangaç” jurnalın nomeri

Bir vakıt varmış, bir vakıt yokmuş. Varmış bir dädüyan babu. Onnarda varmış bir çocuk Pirku hem iki manda, angılarını pulaa hem taligaya koşarmışlar. Pirku ölä küçükmüş, ani aucunda varmış nicä oynasın.

Bir kerä deer dädu babuya:

— Lääzim dermenä gitmää un üutmää.

Bu vakıt Pirku oturmuş sobanın üstündä, yışınmış. İslider o bu lafları da çekeder däduya yalvarmaa alsın onu da dermenä. Dädu kayıllanmazmış.

— Sän küçüksün, ne yapacan orada? Kaybelasin, da olsun babulyan bana kahir. Taa islää kal evdä.

— Dädu, bän mandaları bakacam. Ottadacam onnarı, — deer Pirku.

— Korkêrim bän, ani seni kaybedecäm.

Çekeder ozaman Pirku yalvarmaa babusunu, ani o yardım etsin ona, ani dädu dermenä alsın.

İkisi çevirmişlär däduyu.

Ertesi günü, taa gün duumadiynan, uyandırêr dädu Pirkuyu.

— Pirku, koş mandaları bän dä booda-yı taligaya taşıyacam.

Ükleder dädu taligayı çuvallan. Pirku koşer mandaları da giderlär dermenä.

— Hêys, hızlı! Ça, hızlı! — şenbaarêr Pirku mandalara.

Ühlenä doru etişerlär onnar dermenä. İndirerlär çuvalları, da dädu deer Pirkuya:

— Sän, Pirku, otlat mandaları tä o başcada, laanalikta, bän dä tüdecäm un.

Güz vakıdymış. Laanaları çoktan toplamışlar, ama başcada kalmış çok laa-

na yapraa. Onnarın kimisi ölä büükmiş, ani varmış nicä altına adam saklansın. Çok mu, az mı otlatmış Pirku mandaları, bir dä, çekeder bir kaar-yaamur. Yıslamasın deyni, Pirku girer bir laana yapraa altına.

Mandalalar harp, harp otlarmışlar. Otlayan mandanın biri çiinemedik yudêr Pirkuyu bir büyük laana yapraannan bârbar.

Gagauz halk masalı

PIRKU

Üüder dädu unnarı. Durêr yamur. Gider dädu almaa mandaları hem Pirkuyu. Etişmeer başçaya, baksı, mandalar otleeérler, ama Pirku görünmeer birerdä. Dädu sanêr, ani o saklandı yaamurdan. Çekeder çarhmaa onu. Çaarêr, çaarêr, ama kimsey ses etmeer. Döner dädu dermenä sorêr hepsinä: görmedilär mi ușaa?

— Görmedik, — dedilär ona dermendä adamnar.

Sanmış dädu, ani Pirku korktu yaamurdan da kaçtı evä. Koşer o mandaları da gider evä.

Etişicäänän, sorêr babuya — gelmedi mi Pirku. Babu ölä dä kalêr erindä, gücülä deer, ani gelmedi.

Aalêr dädu, aalêr babu, aalêr komuşular, ani kaybeldi fakir Pirku. Ölä geçer birkaç gün.

Gider babu bir saa mandaları saamaa. Bir da bakêr — sansın bir inceçik adam sesi işidiler, ama nerdän — annayamêér. Annadêr o bunu däduya.

Ertesi günü dädu kendi gider mandaları saamaa, da o da işideer. Seslener dädu da esapléér, ani bu ses çekêr mandanın içindän.

— Beki Pirku orada, — düşüner dädu.

Annaşêrlar onnar babulyan kesmää mandayı. Haydêrlar mandayı derenin kenarına da keserlär onu. Çıkarêrlar

şkembeyi da firladêrlar. Aarêrlar, aarêrlar mandanın içindä Pirkuyu da bulamêrlar. Alêrlar güdeyi da giderlär evä.

Bu vakıt taazä yahni kokusuna geler bir aac yabani. Çok düşünmeer yabani, yudêr bütün şkembeyi da gider ileri. Pirku saydı şkembenin içindäymiş.

Geçer bir gün da yabani genä acikêr. Görer yabani bir sürü koyun. Çoban uyurmuş bir fidan altında. yanında köpeklär da uyurmuş.

— Tä şindi iyecäm taazä koyun yahnasi, — düşüner yabani, da sin-sin yaklaşer sürüyü. Bu vakıt Pirku, ani oturarmış yabanının şkembesi içindä, baarêr bütün kuveltän:

— Çobancık! Çobancık! Kalk, zerä yabani isteer koyun kapmaa!

Uyanêr çoban köpeklârlan da hızlanêrlar yabaniyi koolamaa. Gücülä Yabani kurtulêr onnardan. Yabani aacılıktan mizläärmış hem kaçarmış ileri. Görer bir sürü inek hem biza.

— Yok bişey, bizaacık taa da tatlı koyundan, — düşünmüş yabani. Ama açan yabani yaklaşer bizaalara, Pirku genä baarêr sırtmaçlara. Yabani genä aac kalêr da gider ileri, gücülä ayaklarını sürüyeräk. Hep ölä olmuş yabaniylan o zaman da, açan o küü hergelesinä gitmiş. Ertesi günü esapléér yabani tavşan yahnisini imä, ama Pirku küstürmeer tavşannarı da. Ölä kesilmiş yabani kaçmaktan hem aacılıktan, ani tä-tä düşecek da ölecek. Oturêr yabani da kahirdan uluyêr. Bu ulumaya geler bir şiret tilki.

— Ne bu seninnän, benim sevgili kumim, ölä kahırlı uluyêersin? Ne oldu sana, benim dostum?

— Of, lafetmä, kumiça, — deer ona yabani, da annadêr tilkiya kendi kahırını. — Kurtar beni, kumiça, bu kahirdan. Dünnedä seni unutmaycam.

Düşüner tilki. Gümümseer kendikendinä, da sora deer:

— Var sadâ bir kurtulmak sana.

— Nesoy? — dayanmayarak sorêr yabani.

— Git, kumi, dereyä da i kum, iç su, i kum, iç su, taa şkembän şisincä. Sora çek tâ o üsek bayira da yuvarlan aşaa. Ne var senin içindä hepsi firlayacek.

— Saa ol, kumiça, lafin için, — deer ona yabani da gider dereyä.

Şişirer yabani şkembesini kumnan hem suylan. Çikêr bayira da çekeder yuvarlanmaa aşaa doru. Yuvarlanarkan ilişer bir saz köküñä, yırtêr şkembesini da geberer. Firlêr Pirku yabanının şkembesindän, soyêr yabanının derisini da gider daaya. Acan tilki görer yabanının derisini, toplêr drujkalarını da yapêr bir konus. Gidä-gidä diner Pirku. Bakınêr da annêr, ani o bulunêr yabancı tarafta.

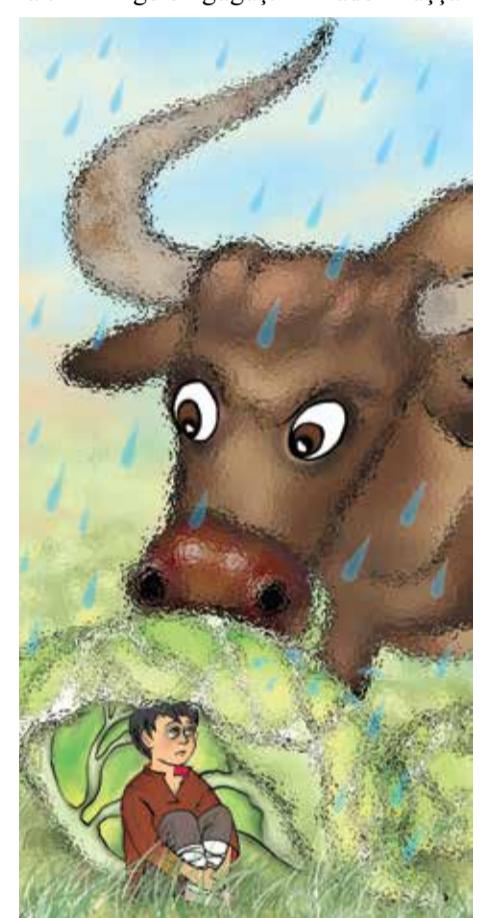
Gün yaklaşmış kausmaa. Kahrlanêr Pirku, piner bir aac köküñä, da kahirdan başlêr aalamaa. Taman ozaman uçarmış onun yanında bir kuşçaz. Görer kuşçaz Pirkuyu, konêr o kökä da sorêr:

— Ne sän, çocuk, aalêersin?

Annadêr ona hepsi Pirku.

— Bu diil büyük kahir. Yardım edecäm bän sana bulmaa evini, — deer ona kuşçaz.

Deer da çekeder türkî çalmaa bir pak seslân. Onun sesinä başlêr gelmää kuşlar. İlkin geler guguş. Annadêr kuşçaz

guguşa Pirkunun kahırını. Sallêr başını guguş da deer, ani bilmeer nända onun evi. Sora gelerlär hepsi kuşlar, geler kuşların padişahı da — kartal. Hepsi onnar inanêrlar Pirkunun kahırını, ama evini bilmeirlär. Başlêr karannik olmaa. Bir dä, nändan alındıysa, geler karakuş. Çaarêrlar onu kuşlar da sorêrlar ona, bilmeer mi nända yaşêér bu çocuk. Bakêr islää karakuş Pirkuya da sevinmeliktän çırpinêr:

— Bu bizim Pirku! Bilerim bän onu. O benim yuvalarımı saçakta hiç bozmadı. Biz hepsimiz orda kahrlanêriz, ani o kaybeldi.

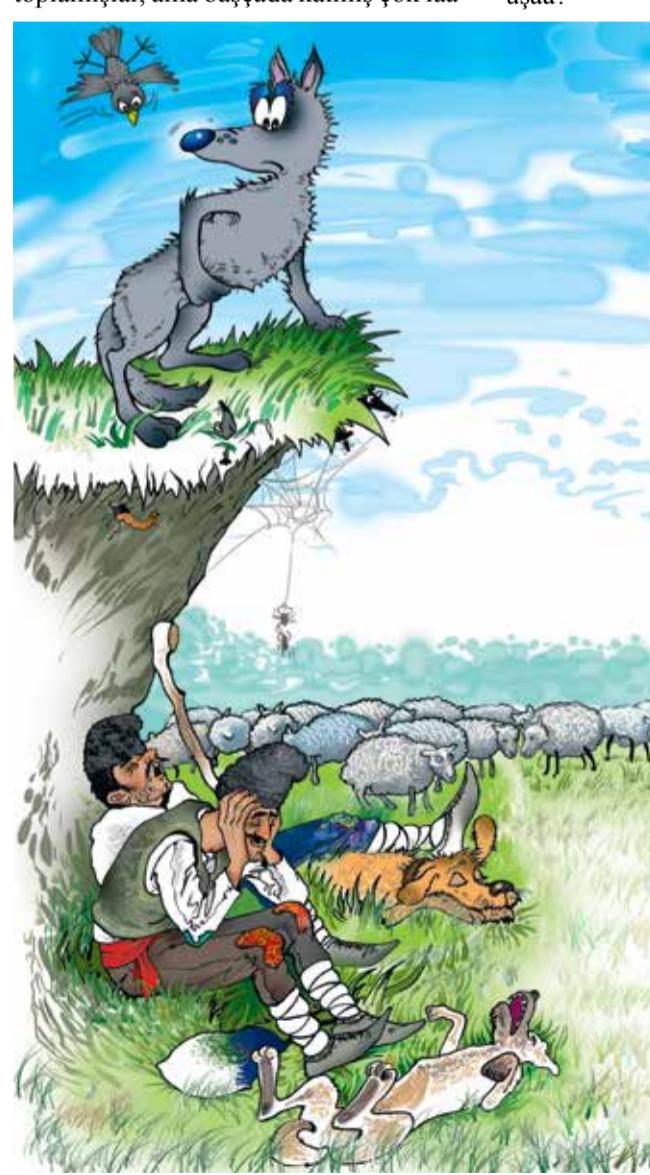
Sevinmişlär kuşlar hepsi.

— Pin bana, Pirku, — deer guguş. — Bän seni hızlı evâ götürecäm.

Piner Pirku guguşa, tutunêr onun tüplerindän da uçêrlar evä. Karakuş uçer ileri, yolu gösterer, ardına guguş Pirkuyan uçer. Etişerlär evâ. İner Pirku guguştan da deer beklesinnâr onu. Kendi girer içeri da görer, ani dädu hem babu oturêrlar sofrada da acı yaşılan aalêrlar. Pirku baarêr:

— Ne aalêersin, dädu! Ne aalêersin, babu! Bän, sizin Pirkunuz, geldim!

— Sevinmenin yokmuş ucu-kenarı. Annadêr onnara Pirku hepsi ne geçirmiş. Sora çekêrlar dışarı, doyurêrlar guguşlan karakuşu da çekederlär enidän yaşamaa. Deerlär ani onnar şindi dä yaşırmışlar.

Halk Topluşu en küçük çana yavaşıcı urdu. Gagauziya Başkanı bunu da yarmadı

Sonu. Çeketmesi 3-cü sayfada
 функциональность которой поддерживается внешними партнерами, прежде всего Правительством Королевства Швеции, ОБСЕ и Европейским Союзом, была достигнута атмосфера доверия, и все вопросы, связанных с изменением правовых полномочий Гагаузии, предварительно обсуждались и находились компромиссные решения. В настоящее время из-за избирательной компании по выборам в Народное Собрание в состав Рабочей группы со стороны Гагаузии не утверждены новые члены. На этом фоне односторонняя инициатива со стороны депутатов Парламента в отношении компетенции Гагаузии, не прошедшая обсуждения в Рабочей группе, может стать опасным прецедентом и нарушить созданный механизм предотвращения разногласий;

4) введение Главного прокурора Прокуратуры АТО Гагаузия в состав Высшего совета прокуроров при принятии Закона о Прокуратуре Парламентом Республики Молдова

в 2016 году было результатом договоренностей, достигнутых в рамках Рабочей группы Парламента и Народного Собрания, поддержанных международными экспертами.

Консенсус на уровне Рабочей группы был достигнут благодаря взаимным уступкам Парламента и Народного Собрания, которые приложили значительные усилия для

гармонизации правовых форм Закона об особом правовом статусе Гагаузии 344/994 в отношении функционирования Прокуратуры Гагаузии (ч.2) статьи 21, предусматривающей, что Прокурор Гагаузии является по должности членом коллегии Генеральной Прокуратуры РМ и нового Закона о Прокуратуре, рассматриваемом Парламентом в 2016 году.

Учитываем изложенное, выражаем надежду, что настоящая поправка о внесении изменений в Закон о Прокуратуре является досадным недоразумением. В связи с этим обращаемся с настоятельной просьбой к депутатам Парламента, при утверждении изменений в Закон о Прокуратуре в финальном чтении исключить поправку, согласно которой из состава Высшего совета прокуроров будет выведен Главный прокурор Прокуратуры АТО Гагаузия.

**Председатель
Народного Собрания Гагаузии
В. Кыssa**

№176-08/1-13 от 16.08.2021

Gagauziya hakk tarafından arkasız kalır

“Moldova Respublikasının Prokuraturası için” Zakonuna diiştirmeklerin birinci okumakta kabledilmesi sebepli, Gagauziyadan “Gagauziyayla ilgili Moldovada ortak bir çalışmak grupası (komisiyası)”na giran deputatlar danıştılar Şveçiya Korollüün Moldovada Büyükelçisinä hem, haber için, başka halklararası kuvetlerinä, angıları “maamilä surat” Komrat hem Kişinev arasında anlaşma işlerin garantları kendilerini göstererlär.

Söz geliş: Şveçiya Korollüün Moldovada Büyükelçisi Anna Lyberg, burada çalışma zamanı bitti için, bu günnerdä Moldovadan ayrırlar.

**Послу Швеции в Республике
Молдова
г-же Anna Lyberg**

Для сведений:

**Делегация Европейского
Союза в Республике Молдова
Миссии ОБСЕ в Республике
Молдова**

**Офису Верховного комиссара
по делам национальных
меньшинств ОБСЕ
Посольство США
в Республике Молдова**

**Ваше Превосходительство!
Уважаемые господа!**

С искренней признательностью отмечаем, что благодаря поддержке внешних партнёров, прежде всего Правительства Королевства Швеции, а также Делегации Европейского союза, Миссии ОБСЕ и Посольства США в Республике Молдова, начиная с 2015 года, эффективно функционирует совместная платформа сотрудничества между Парламентом Республике Молдова и Народным Собранием Гагаузии.

Создание межпарламентской платформы коммуникации обеспечило институциональную поддержку постоянного диалога между Парламентом и Народным Собранием на принципах доверия и уважения.

Уникальный механизм консультаций для предупреждения и разре-

шения возможных затруднений в отношении между центральными и АТО Гагаузия создал практику, при которой все вопросы, связанные с изменением правовых полномочий Гагаузии, предварительно обсуждались и по ним находились компромиссные решения.

Ярким примером взаимодействия и поиска консенсуса на уровне Рабочей группы стало принятие в 2016 году Закона Республики Молдова о Прокуратуре, который, с учетом взаимных уступок депутатов Парламента и Народного Собрания был гармонизирован с правовыми нормами Закона об особом правовом статусе Гагаузии 344/994 в отношении функционирования Прокуратуры Гагаузии.

Так, было законодательно закреплено право Гагаузии на принятие местного Закона, в части процедуры отбора кандидатов на должность Главного прокурора Прокуратуры АТО Гагаузии и введение, по прправу, Главного Прокурора Гагаузии в состав Высшего совета прокуроров Республики Молдова.

К нашему глубочайшему удивлению на пленарном заседании Парламента 13 августа 2021 года в первом чтение был принят проект Закона о внесении изменений в Закон о Прокуратуре 3/2016.

Согласно поправки о внесении изменений в ч. (2) статьи 69, из состава Высшего совета прокуроров будет выведен Главный прокурор Прокуратуры АТО Гагаузии. Настоящая поправка не просто не была проконсультирована и согласована с властями АТО Гагаузия, она даже не была обсуждена в рамках Рабочей группы, члены которой, напоминаем, в 2016 году согласовали включение в состав Высшего совета прокуроров Главного прокурора Прокуратуры АТО Гагаузии.

Более того, указанные законодательные изменения в Парламенте

происходят на фоне дисфункциональности Рабоче группы, в то время как от нового состава Парламента не назначены представители, а в автономии проходит электоральная компания по выборам в Народное Собрание, которые состоятся 19 сентября 2021 года, и нет правовой возможности delegировать в состав Рабочей группы новых членов от Гагаузии.

Фактически, Гагаузия осталась беззащитной в правовом аспекте и односторонняя инициатива со стороны депутатов Парламента в отношении ее компетенция, не прошедшая обсуждение в Рабочей группе, может стать опасным прецедентом и нарушить созданный механизм предотвращения разногласий.

В контексте изложенного, Народное Собрание Гагаузии в поисках дипломатического разрешения создавшейся ситуации обращается к Вам, как институциональным внешним гарантам, поддерживающим переговорный процесс между Парламентом и Народным Собранием, с просьбой об оказании правовой помощи по исключению поправки, согласно которой из состава Высшего совета прокуроров будет выведен Главный прокурор Прокуратуры АТО Гагаузии.

**Сопредседатель
Рабочей группы Парламента и
Народного Собрания Г. Лейчу**
№176-08/1-13 от 18.08.2021

Gagauz Respublikası 31-ci yıldönümü

Gagauz Respublikasını ozaman kurdu sokaa dökülän insannar, diil büün Gagauziyanın bütçetini emän 5-6 uydurma kişi

Gagauz Halkın 2-ci Syezdinden sora Moldova tarafından Gagauz Respublikasının Zamanni komitetinine yapılan baskular insannarı genä meydannara çıkardı. Respublikasının Zamanni komitetini korumak mitingi. Komrat, "Pobeda" meydani, 1990 y.

Sovet Sozialist Respublikalar Birliin hem Gagauz Respublikasının Bayrakları Komrat poyraz blokpostunda, 25.10.1990 y.

Sovetlär Birlili generali Anatoliy ZAYTEV gagauzlara: "Sizi yalnız brakmayacez!". Canavar ay (oktöbri), 1990 y.

Komrat raykomun 1-ci sekretarı Födor MANOLOV insan maşinanın üstündän durdurmayıdı Komrat merkezindä kan döküleyceydi, 28.07.1990 y.

Gagauz Respublikasına Todur ZANETin teklifinä görä gelän Türkiye "Milliyet" gazetasının korespondentin Cenk BAŞLAMIŞın yazısı, 22.11.1990 y.

Gagauz Respublikasında Gagauzluu diriltäk fonduna para toplanması. Komrat, 1989 y.

İlya FILEV 65 yaşında

Harman ayın (avgust) 19-da anılmış gagauz kompozitoru, "Gagauziyanın kıymetli kultura zaametçisi", "İncäzanaatta Maestro", Gagauziyanın "Mihail Çakir" ordenin kavaleri hem de pek islää bir insan İlya FILEV 65 yaşını tamamnadi.

"bir Ana!", "Birlik türküsi", "Gagauz kadıncısı", "Gagauziyada Hederlez", "Kemençə", "Can sancısı" hem taa çok çok başka türküler.

Kompozitorun türkülerini çalırlar Mariya KISA, Lüdmila TUKAN, Marina RADİŞ, Vitaliy VASİLİOGLU, Yulä ARNAUT, Genadiy MİTİŞ, Ölesä TUKAN, Olesä BIRLADEAN, Nataliya DENİZ hem başka talantlı türkçülär.

Maestro, bu gözäl yıldönümün kutluca olsun! Taa çok yıllara saalik, aklı hem yaratmak kolaylı. Saalik Allaa versin!

"Ana Sözü" redakçıyası

Kompozitor olarak, İlya FILEV biliner diil salt Gagauziyada hem Moldovada, ama bütün türk dünnsində da. O kendi Halkının patriotu hem muzikanın can izmetçisi. Gagauz poetların çoyunun peetlerini müzikaya koydu. Ama en bereketli hem en çok türküler yaptı gagauz poeti Todur ZANETlän birlikte: "Yaşa, Halkım!", "Bendä var bir Vatan", "Canım, Vatanım, Gagauziyam", "Gagauziyä – sän

Elena KILÇIK: "Pek kismetliyim, ani Olimpiada Oyunnarına katıldım!"

Yaponiyada geçen "Tokio – 2020" yaz Olimpiada Oyunlarında, Moldova için aar atletikada savaşan, gagauz sportsmenkası Elena KILÇIK karilar arasında yarışmalarda 8-ci eri aldı.

"Tokio – 2020" yaz Olimpiadasında Elena KILÇIK aar atletikada yarışlarda 87 kg kadar kategoriyasında pay aldı hem 8-ci oldu. Yarışmadan sora Elena KILÇIK dedi: "Pek kismetliyim, ani Olimpiada Oyunnarına katıldım! Bu benim ilk Olimpiadam hem şükür ederim Allaşa bu başarı içim!"

Olimpiadanın karilar arasında aar atletika-

da yarışmalarının 87 kg kadar kategoriyasında erlär bölä payedildi:

1. Wang Zhouyu (Kitay) 270 kg (koparma – 120 kg + itirmä – 150 kg)
2. Tamara Yajaira Salazar Arce (Ekvador) 263 (113+150)
3. Crismery Dominga Santana Peguero (Dominikan Respublikası) 256 (116+140)
4. Ankhtsetseg Munkhjantsan (Mongoliya) 252 (110+142)
5. Gaelle Nayo Ketchanke (Françiya) 247 (108+139)
6. Martha Ann Rogers (ABD) 246 (108+138)
7. Naryury Alexandra Perez Reveron (Venesuela) 242 (112+130)
8. **Elena Kılçık (Moldova Respublikası) 240 (105+135)**, bildirdi Moldova olipiada komitetin sayti *olympic.md*.

"Gagauz Kilimneri" festivali gittikçä Aydarın klisesinin Kurban günündän uzaklaşēr

Artık sekiz yıl sıradır Gagauziyanın Aydar küyündä olér "Gagauz kilimneri" festivali, angısı adanmıştı Aydar küyüñ Kurban gününä hem bu küyüñ klisesinin Kurbanına, Büük Panaiya yortsuna da o yapılder taman **bu gündä – Harman ayın (avgust) 28-dä. Ama 2019-cu yıldan beeri bu adet bozuldı da gittikçä bu günündän uzaklaşēr**.

İlkten 2019-cu yilda, Gagauziya Başkanın emirinä görä, "Gagauz kilimneri" festivalini Harman ayın (avgust) 18-nä çektilär, 2020-ci yılda taa aşaa, Harman ayın (avgust) 9-na indirdilär. Bu yıl sa taa da aşaa alıldılar – Harman ayın (avgust) 7-nä. Taa aşaa nereyi?

Nicä da olsa, bu yılı festival pek tantalalı geçti. Genä Gagauziya Baş-

kanın kararının hem emirinnän burayı Gagauziyanın bütçetindän büyük cömertliklän bol-bol para harcandi. (*Unutmayın, ani o para Gagauziyanın uşaklarının aazından alınan paradır*).

Bu para verdi kolayını Aydar küyüñä diil salt Gagauziyadan, ama Moldovanın Çimişli, Kaul, Taraklı rayonlarından hem Kişinev kasabasın-

dan musaafirleri hem katılımcıları da kabletmää.

Günümüzdeki hem evelki kilimnerin sergisindän kaarä, "Gagauz kilimneri" festivalindä gösterildi türlü master-klaslar, gagauz adetleri hem sıraları, çarşı oldu. Bitkidä da gösterildi bir konçert.

Dönerák kilimnerä lääzim sölemää,

ani 1970-ci yıldan kırılmış kilimlerin arasında da dört nominatiyada konkurs yapıldı:

1. En eski evelki kilim;
2. Günümüzdeki kilim;
3. Kilim kirmak teknikası;
4. "Koraf arası" yaratma.

Bu nominatiyaları kazanan kilim saabileri kabletilär Diploma hem üçär bin ley baaşış. Kalan katılımcılara festival laureati Diplomaları hem ufak baaşışlar verildi.

Foto: gagauzinfo.md

